

Staðardagskrá 21 fyrir Tálknafjarðarhrepp

Desember 2008

Inngangur

Staðardagskrá 21 er velferðaráætlun sem öllum sveitarstjórnnum heimsins er ætlað að gera í samræmi við ályktun Heimsráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um umhverfi og þróun, sem haldin var í Ríó de Janeiro 1992. Þessi áætlun skal unnin í samráði við íbúa og hagsmunaaðila á hverju svæði og á hún að tryggja komandi kynslóðum viðunandi lífsskilyrði. Með þessari áætlun er verið að vinna að framtíðarsýn fyrir sveitarfélagið og leitast er við að svara þeirri spurningu hvernig íbúarnir og aðrir hagsmunaaðilar, vilja að sveitarfélagið þróist á næstu árum og áratugum.

Hreppsnefnd Tálknafjarðarhrepps ákvað í mars 2008 að taka þátt í Staðardagskrá 21 og var skipuð nefnd sem leiðir vinnuna af hálfu heimamanna. Í henni sátu:

- ◆ Sif Karlsdóttir, formaður
- ◆ Aðalsteinn Magnússon
- ◆ Bragi G. Gunnarsson
- ◆ Guðni J. Ólafsson,
- ◆ Pálína Kristín Hermannsdóttir

Landsskrifstofa Staðardagskrár 21 aðstoðar fámenn sveitarfélög sérstaklega við þessa áætlanagerð og felst sú aðstoð í verkefnisstjórn og yfirumsjón með verkinu. Sveitarfélagið naut þessarar aðstoðar og var sú vinna í höndum Ragnhildar Helgu Jónsdóttur, starfsmanns Landsskrifstofunnar.

Árið 2004 var samþykkt atvinnumálastefna fyrir Vestur-Barðastrandarsýslu sem sveitarfélögin Tálknafjörður og Vesturbyggð stóðu sameiginlega að og var sú stefna síðan endurskoðuð árið 2007. Um er að ræða mjög ítarlegt og vel unnið stefnumótunarplagg sem nýtist sveitarfélögunum vel við uppbyggingu atvinnulífs og mannlífs á svæðinu. Í atvinnumálastefnunni er tekið á mörgum þeim málaflokkum sem alla jafnan eru teknir fyrir í Staðardagskrá 21 og voru þar tilgreind markmið og leiðir, ábyrgðaraðili hvers verkefnis nefndur auk árangursmarkmiða og tímaáætlunar.

Í raun vantaði aðeins að tekið væri betur á nokkrum umhverfislegum og félagslegum þáttum í sveitarfélaginu, til að það gæti uppfyllt kröfur sem gerðar eru til Staðardagskrár 21 í sveitarfélögum. Því var ákveðið í Staðardagskrá 21 fyrir Tálknafjörð væri eingöngu fjallað um fjóra málaflokka sem eru eftirfarandi:

- ◆ Fráveitumál
- ◆ Úrgangur frá heimilum og fyrirtækjum
- ◆ Auðlindanotkun
- ◆ Félagsheilsa íbúa

Litið er svo á að Atvinnumálastefnan og Staðardagskráin myndi sameiginlega heildstæða áætlun fyrir sveitarfélagið þar sem teknir eru fyrir umhverfislegir, félagslegir og efnahagslegir þættir, sem stuðlað geta að sjálfbærnu samfélagi á Tálknafirði á komandi árum.

Gildistími þessa plaggs er til ársins 2018 eða 10 ár og fellur það saman við gildistíma aðalskipulags sveitarfélagsins. Hins vegar er mikilvægt að reglulega sé metið hvernig gangi að fylgja eftir þeim verkefnum sem sett eru fram í þessu skjali, jafnframt því sem endurskoðun þess fer reglulega fram eða á um þriggja ára fresti. Þetta er gert til að skjalið sé lifandi, þ.e. að tekið sé tillit til þeirra breytinga sem verða í sveitarfélaginu, jafnframt því sem tekin eru út þau verkefni sem þegar er búið að hrinda í framkvæmd og önnur sett í staðinn. Mikilvægt er að

Þetta skjal sé ávallt haft til hliðsjónar í vinnu hreppsnefndar og verkefnalisti Staðardagskrár sé notaður til að forgangsraða þeim verkefnum sem ráðast skal í, í sveitarfélaginu.

Það er von þeirra sem að vinnunni komu að þessi velferðaráætlun Tálknafjarðarhrepps nýtist samfélaginu til heilla og megi stuðla að sem bestu skilyrðum íbúa og náttúru um ókomin ár.

Fráveitumál:

Staðan:

- ❖ Í dreifbýli eru rotþrær komnar á þrjá sveitabæi og því vantar að klára uppsetningu á öðrum bæjum.
- ❖ Ástand fráveitumála í þéttbýli er ekki nægjanlega gott. Í dag eru fjórar útrásir en engin þeirra nær nógu langt út í sjó. Veruleg mengun er því í fjöruborði og skerðir það möguleika til annarrar nýtingar.

Framtíðarsýn:

- Ástand frárennslismála verði eins og best verði kosið og uppfylli öll skilyrði.

Verkefni:

- ◆ Lagnir í þorpínu verði endurnýjaðar og sameinaðar í eina útrás, sem nái nógu langt út í sjó.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: 2012, stofnlögn á Strandgötu. Annað verður skoðað, ekki síst í ljósi þess hvort heitt vatn finnst
- ◆ Lagnir frá skólanum, sundlaug og Dunhaga verði lengdar út í sjó.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: 2012
- ◆ Ástand frárennslismála í dreifbýli verði kannað, bæði hvort séu rotþrær og í hvaða ástandi þær séu. Í framhaldinu verði ákveðið til hvaða aðgerða skuli gripið. Ábúendur jarða í dreifbýli, þar sem ekki eru rotþrær, verði hvattir til að koma upp rotþróum og siturlögnum og bent á verkloka áætlun hreppsins.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: 2011
- ◆ Sett verði upp hreinsistöð á fráveitu.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: 2016

Úrgangur frá heimilum og fyrirtækjum

Staðan:

- ❖ Úrgangur í sveitarfélaginu er flokkaður í 11 flokka. Flokkunin er hins vegar valkvæði og engin trygging er fyrir því að fólk flokki almennt.
- ❖ Sveitarfélagið hefur samning við Gámaþjónustu Vestfjarða um meðhöndlun úrgangs.
- ❖ Gámasvæði hefur verið opið og hefur umgengni við það verið slæm. Því hefur flokkaður úrgangur ekki allur skilað sér til endurvinnslu.
- ❖ Undanfarinn áratug hefur lífrænn úrgangur frá heimilum verið jarðgerður í moltutromlu. Sú vél hefur ekki verið fullnýtt, en jafnframt er hún ekki nægjanlega stór til að anna öllum lífrænum úrgangi sem fellur til í sveitarfélaginu.

Framtíðarsýn:

- Að sveitarfélagið verði til fyrirmyndar hvað varðar flokkun og meðhöndlun úrgangs og viðhorf íbúa til úrgangsmála.

Verkefni:

- ◆ Fræðsluefni um flokkun úrgangs verði komið inn á öll heimili í sveitarfélaginu. Gætt verði að því að tungumálaörðuleikar verði ekki hindrun í flokkun og að fræðsluefnið verði sent heim plastað.
 - Ábyrgð: starfsfólk hreppsins
 - Verklok: 31. Mars 2009.
- ◆ Útbúið verði svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs, eins og skylt er, samkvæmt lögum nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs. Það verði gerð áætlun um hvernig sveitarfélagið ætli að mæta ákvæðum laga um meðhöndlun úrgangs.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: 2009
- ◆ Útbúið verði lokað gámaplan þar sem er starfsmaður, sem tryggir rétta flokkun úrgangs og góða umgengni. Plan verður gert við Nýjabæ þar sem opið verður á ákveðnum tímum.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: 2010
- ◆ Komið verði upp geymslu fyrir notaða hluti (t.d. húsgögn) innan sveitarfélagsins.
 - Ábyrgð: starfsmenn hreppsins
 - Verklok: verður skoðað þegar planið við Nýjabæ kemur
- ◆ Öll heimili í sveitarfélaginu taki upp flokkun á úrgangi.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd og íbúar
 - Verklok: 2010
- ◆ Átak verði gert í jarðgerð á lífrænum úrgangi sem fellur til í sveitarfélaginu. Þörf fyrir nýja jarðgerðarvél verði metin og á grunni þess mats, verði ákveðið hvort kaupa skuli nýja vél eða leigja.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd, starfsmaður áhaldahúss
 - Verklok: 2010

- ◆ Kannaðir verði möguleikar á kurlun timburs sem fellur til og það nýtt heima fyrir, t.d. til stígagerðar.
 - Ábyrgð: Starfsmaður áhaldahúss
 - Verklok: 2010

Auðlindanotkun

Staðan:

- ❖ Margs konar auðlindir eru til staðar í sveitarfélaginu en sumar þeirra eru vannýttar.
- ❖ Mikil matvælaframleiðsla er í sveitarfélaginu sem byggir á þeim auðlindum sem eru til staðar.
- ❖ Um 60% af landsvæði sveitarfélagsins er vottað til lífrænnar framleiðslu og hefur það land verið nýtt til framleiðslu á ýmsum heilsuvörum.

Framtíðarsýn:

- Að unnið verði að aukinni sjálfbærni í orkumálum
- Sveitarfélagið verði þekkt fyrir gæðaframleiðslu sem byggir á auðlindum á svæðinu.

Verkefni:

- ◆ Upplýsingamiðstöð verði nýtt til að sýna vinnsluaðferðir í fiskvinnslu og jafnframt verði vörur sem framleiddar eru á svæðinu, seldar í upplýsingamiðstöðinni.
 - Ábyrgð: starfsmaður upplýsingamiðstöðvar, fyrirtæki í sveitarfélaginu
 - Verklok: 1. Maí 2009 og verði síðan í stöðugri vinnslu
- ◆ Farið verði í leit að heitu vatni – með því móti skapast möguleikar til margs konar nýtingar.
 - Fiskþurrkun
 - Hitaveitu á hvert heimili
 - Heilsuþorp (lúxus)
 - Gróðurhús
 - Reisa hótél
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: Leit hefst vor 2009 (apríl/maí)
- ◆ Matjurtagarðar verði útbúnir þar sem íbúar hafi sameiginlega aðstöðu og þeir jafnframt hvattir til aukinnar ræktunar.
 - Ábyrgð: Starfsfólk sveitarfélagsins
 - Verklok: Vor 2009
- ◆ Unnið verði að því að auka fiskeldi á svæðinu (bleikja, þorskur og kræklingur).
 - Ábyrgð: Fyrirtæki í fiskeldi
 - Verklok: Stöðugt í gangi
- ◆ Stefnt skal að vinnslu úr berjum verði á svæðinu og þeim vörum, s.s. sultum, saft, orkuskoti o.fl. verði komið á markað, bæði innan sveitarfélagsins og utan.
 - Ábyrgð: Fyrirtæki og einkaaðilar
 - Verklok: Stöðugt í gangi
- ◆ Möguleikar svæðisins til lífrænnar matvælaframleiðslu verði nýttir.
 - Ábyrgð: hagsmunaaðilar
 - Verklok: Stöðugt í gangi
- ◆ Leitað verður eftir fyrirtæki sem vill koma upp átöppunarverksmiðju fyrir kalt vatn, um gjaldfrjálsan aðgang að vatninu, gegn því að sveitarfélagið fengi hafnargjöld og aðrar tekjur í tengslum við framleiðsluna.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: Árslok 2015

Félagsheilsa íbúa

Staðan

- ❖ Margs konar félög eru starfandi í sveitarfélaginu en vegna fólksfæðar hefur starfið minnkað á síðustu árum.
- ❖ Vegna betri samgangna hafa forsendur breyst fyrir ýmissi starfsemi.

Framtíðarsýn

- Að blómlegt félagslíf sé í sveitarfélaginu þar sem hugað er að þörfum allra aldurshópa, jafnframt því sem hvatt sé til sameiginlegrar þátttöku yngri og eldri íbúa.

Verkefni:

- ◆ Komið verði á hannyrða- og handverkskvöldum.
 - Ábyrgð: Einstaklingsframtak
 - Verklok: Des. 2008
- ◆ Komið verði á reglulegum spilakvöldum, þar sem alls konar spilamennska verði stunduð og kennd. Möguleg staðsetning er félagsmiðstöð eða veitingastaður.
 - Ábyrgð: Einstaklingsframtak/ nefnd um staðardagskrá
 - Verklok: Hefjast í janúar 2009
- ◆ Komið verði á skipulögðum samverustundum eldri borgara og barna, þar sem m.a. verði spilað, kennsla af ýmsu tagi, samræða o.fl.
 - Ábyrgð: Grunn- og leikskóli, félag eldri borgara
 - Verklok: Hefjist vor 2009 og verði í stöðugri endurskoðun
- ◆ Kynningarefni um félagslíf í sveitarfélaginu verði tekið saman og dreift á öll heimili.
 - Ábyrgð: Hreppsskrifstofa/ nefnd um Staðardagskrá
 - Verklok: Mars 2009
- ◆ Haldin verði stutt leiklistarnámskeið, þar sem áhersla verði lögð á að fá börn og unglinga til liðs við leikfélagið.
 - Ábyrgð: Leiklistardeild UMFT
 - Verklok: Maí 2009 og jafnvel endurtekið
- ◆ Komið verði á skólagörðum fyrir börn í sveitarfélaginu.
 - Ábyrgð: Grunnskóli Tálknafjarðar/hreppurinn
 - Verklok: Vor 2009
- ◆ Stofnaður verði gönguklúbbur sem standi fyrir sameiginlegum gönguferðum, með og án leiðsagnar.
 - Ábyrgð: Ungmennafélagið
 - Verklok: 2009
- ◆ Sérstök áhersla verði lögð á íþróttir sem krefjast ekki margra þátttakenda, t.d. badminton og boccia.
 - Ábyrgð: Ungmennafélagið
 - Verklok: Æfingar í boccia fyrir eldri borgara eru hafnar. Annað verður haft í huga og í stöðugri endurskoðun
- ◆ Samskipti milli ólíkra aldurshópa verði eflað, t.d. með fjölskyldudögum.
 - Ábyrgð: Ungmennafélagið, foreldrafélagið,
 - Verklok: Stöðugt í athugun

- ◆ Skipulagi verði komið á afþreyingu og aðbúnað fyrir unglunga á aldrinum 16-18 ára í sveitarfélaginu.
 - Ábyrgð: Unglingar, félagasamtök, starfsfólk hreppsins
 - Verklok: Stöðugt í gangi
- ◆ Tryggt verði að nýir íbúar sveitarfélagsins fái upplýsingar um það félagslíf sem stendur til boða.
 - Ábyrgð: Félagasamtök
 - Verklok: Stöðugt í gangi
- ◆ Skipulagt verði útisvæði fyrir krakka til borgarbyggingar og þar jafnframt komið upp brettabraut.
 - Ábyrgð: Hreppsnefnd
 - Verklok: 2012